

Pilec powstał w 1340 r., jako *campus Denow* i pozostawał pod jurysdykcją biskupa warmińskiego do 1374 r. Po tym roku przeszedł on pod panowanie zakonu krzyżackiego.

Według dokumentu z 24 czerwca 1369 r. dawna granica dominium warmińskiego (czyli włości biskupich) przebiegała blisko zamku w Pilcu – *castrum Piltecz*. W późniejszych latach strażnica w Pilcu nie występowała w źródłach, co wskazuje, że już nie istniała lub nie miała większego znaczenia. Wspominał o niej w 1595 r. kartograf książęcy Caspar Hennenberger, jednak nie podał jej dokładnego położenia. Na swojej mapie Prus Hennenberger zaznaczył relikty strażnicy w Pilcu po lewej stronie przepływającej przez wieś rzeki Dajna. Podobnie – za Hennenbergerem – na swoich mapach stanowisko to zaznaczyli: Janssonius oraz Visscher. W nieco innym miejscu relikty strażnicy widział Józef Naroński – kartograf w służbie księcia pruskiego. Na mapie *Districtus Rastemborgensis*, powstałej w latach sześćdziesiątych XVII wieku, sygnaturę w postaci kopczyka z krzyżem Naroński zaznaczył na wyspie, znajdującej się w północnej części Stawu Młyńskiego. W latach 1826–1828 Pilec odwiedził Guise, który także odnotował, że relikty zameczku miały znajdować się na wyspie położonej na Stawie Młyńskim. Wspomniana wysepka zachowała się do obecnych czasów, jednak dotąd nie przeprowadzono na niej badań archeologicznych. Jest ona niewielkich rozmiarów, więc można przypuszczać, że strażnica która na niej stała, mimo nazywania jej w źródłach zamkiem (łac. *castrum*) nie odgrywała ważnej roli militarnej.

Źródło:

Robert Klimek, *Ruiny zamków i grodzisk z obszaru Warmii biskupiej na mapie Kaspra Hennenbergera z 1576 r.*, *Studia Geohistorica*, 2015, nr 3, s. 48-62.